

Обрахунки результатів експериментальної роботи здійснювалися за допомогою формули $K_{\text{еф}}=K_e/K_k$ (визначення показника ефективності (за Ю. Кусим)). Провівши розрахунки, було виявлено, що $K_e = 69,6\%$; $K_k = 39,7\%$; $K_{\text{еф}} = 1,75$. Ці показники підтвердили ефективність запропонованої методики формування краєзнавчо-туристичних знань у майбутніх вчителів географії.

Отже, результати, які ми бачимо після проведення експериментального дослідження доводять, що запропонована методика формування краєзнавчо-туристичних знань у майбутніх вчителів географії ефективна та результативна.

ПРОФЕСІЙНА ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ревега Ю.В.

Полтава, Україна

Професійна готовність є закономірним результатом спеціальної підготовки, самовизначення, освіти й самоосвіти, виховання й самовиховання. Це – психічний, активно-дієвий стан особистості, складна її якість, система інтегрованих властивостей. Така готовність регулює діяльність, забезпечує її ефективність. Однією з важливих якостей педагога, умов успішності його як професіонала є готовність до інноваційної діяльності.

Педагогічні інновації, як і будь-які інші нововведення, породжують проблеми, пов'язані з необхідністю поєднання інноваційних програм з державними програмами виховання і навчання, співіснування різних педагогічних концепцій. Вони потребують принципово нових методичних розробок, нової якості педагогічного новаторства. На заваді цим нововведенням стають невідповідність нових типів навчально-виховних закладів вимогам батьків, які здебільшого орієнтуються на традиційні стандарти навчання і виховання.

Успішність інноваційної діяльності передбачає, що педагог усвідомлює практичну значущість різних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Однак включення педагога в інноваційний процес часто відбувається спонтанно, без урахування його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії [1]. Вона є основою активної суспільної і професійно-педагогічної позиції суб'єкта, яка спонукає до інноваційної діяльності та сприяє її продуктивності.

Готовність до інноваційної діяльності є внутрішньою силою, що формує інноваційну позицію педагога. За структурою це складне інтегративне утворення, яке охоплює різноманітні якості, властивості, знання, навички особистості. Як один із важливих компонентів професійної готовності, вона є передумовою ефективної діяльності педагога, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу. Джерела готовності до інноваційної діяльності сягають проблематики особистісного розвитку, професійної спрямованості, професійної освіти, виховання й самовиховання, професійного самовизначення педагога.

У сучасних умовах інноваційна діяльність педагога має відповідати основним принципам:

1. Принцип інтеграції освіти – передбачає посилену увагу до особистості кожної дитини як вищої соціальної цінності суспільства, орієнтацію на формування громадянина з високими інтелектуальними, моральними, фізичними якостями.

2. Принцип диференціації та індивідуалізації освіти – налаштовує на забезпечення умов для повноцінного вияву і розвитку здібностей кожного вихованця.

3. Принцип демократизації освіти – дотримання його зобов'язує до створення передумов для розвитку активності, ініціативи, творчості учнів і вчителів, зацікавленої їх взаємодії, широкої участі громадськості в управлінні освітою.

Реалізація цих принципів вимагає переходу від нормативної до інноваційної, творчої діяльності, що передбачає зміну характеру освітньої системи, змісту, методів, форм, технологій навчання й виховання. Метою освіти за таких умов є вільний розвиток індивідуальних здібностей, мотивів, особистісних цінностей різнобічної, творчої особистості.

Готовність педагога до інноваційної діяльності визначають за такими показниками:

1) усвідомлення потреби запровадження педагогічних інновацій у власній педагогічній практиці;

2) інформованість про новітні педагогічні технології, знання новаторських методик роботи;

3) зорієнтованість на створення власних творчих завдань, методик, налаштованість на експериментальну діяльність;

4) готовність до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності;

5) володіння практичними навичками освоєння педагогічних інновацій та розроблення нових.

Ці показники виявляють себе не ізольовано, а в різноманітних поєднаннях і взаємозв'язках. Зокрема, потреба у нововведеннях активізує інтерес до найсвіжіших знань у конкретній галузі, а успішність власної педагогічної інноваційної діяльності допомагає долати труднощі, шукати нові способи діяльності, відстоювати новаторські підходи у взаємодії з тими, хто їх не сприймає.

Отже, у структурі професійно спрямованої особистості педагога готовність до інноваційної діяльності є показником його здатності нетрадиційно вирішувати актуальні для особистісно-орієнтованої освіти проблеми.

Література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. Посібник / І.М.Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ СТИЛІВ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У НАВЧАННІ

*Робота М.Р.
Полтава, Україна*

Аналіз літературних джерел дав змогу охарактеризувати психолого-педагогічні умови формування ефективного стилю спілкування вчителя. При цьому враховувався той факт, що для учнів спілкування стає особливо значимим. Воно дозволяє не тільки утверджувати себе як особистість, а й дає можливість осягати соціальні цінності, виконувати різні соціальні ролі, формувати соціальний досвід. Лише засвоївши соціальний досвід, людина наділяється людською сутністю, набуває якості індивідуальності. Її можливості як індивіда зростають за рахунок взаємодії з іншими людьми, що забезпечує її життєдіяльність [1]. Головною умовою ефективності формування стилю спілкування є орієнтація вчителів на особистісну модель взаємодії з учнями, яка передбачає забезпечення діалогового спілкування в навчально-виховному процесі. Зазначимо, що при функціонуванні пояснювально-ілюстративних технологій навчання вчитель основну увагу приділяє трансляції готового змісту навчального матеріалу. При цьому інформація, яка визначена рамками програми, в основному подається у формі монологу [3]. Внаслідок цього однією з умов активізації процесу формування комунікативної компетентності учнів є необхідність первісного формування комунікативно-пізнавальних потреб школярів у вираженні або прийомі потрібної, цікавої, значущої думки [2, с. 339].

Таким чином, дієвість психолого-педагогічних умов формування ефективності стилю спілкування загальноосвітньої школи визначається їх здатністю творчо застосовувати отримані знання в нестандартних ситуаціях спілкування та з різними людьми; чітко висловлювати й аргументовано відстоювати свої думки; підтримувати й розвивати взаємовідносини з партнерами, обмінюватись ідеями та інформацією, впливати на хід подій і стан речей, висловлювати коментарі.

Література

1. Маркова А. К. Психология труда учителя / Аэлита Капитоновна Маркова. – М., Педагогика, 1993. -230 с.

2. Постметодика, №6 (97), 2010. (ст. 22-25) Психология взаємодії вчителя з учнями у педагогічному процесі Ю. І. Калюжна

3. Асташова Н. А. Учитель: проблема выбора и формирования ценностей / Н. А. Асташова. – М.: Московский психолого – социальный институт; Воронеж: Изд – во НПО «МОДЭК», 2000, - 272 с.

СУТНІСТЬ ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УПРАВЛІНЦЯ

*Рокотянський О.О.
Полтава, Україна*

Невід'ємними ознаками сучасного суспільства є всебічна інформатизація, масштабна трансформація, зростаюча глобалізація та всеохоплююча комунікація. За таких умов зростає роль активної, освіченої, креативної та мобільної особистості, людини, яка була б здатною успішно